

Tahirlekene:

Det er vondt å stå utenfor, derfor skal alle med

Tahir Hussain er norskpakistaneren som aldri gir seg. Den motgangen han har møtt på livets vei har han snudd til noe positivt. Han deler av sine erfaringer for å bidra til at de som står utenfor fellesskapet skal bli sett og inkludert, og det gjør han med sterke budskap og aktivitetstilbud under mottoet «Alle skal med!

Tahir møtte Vidar

Allerede som 12-åring begynte Tahir å miste synet, en konsekvens av det sjeldne syndromet Laurence-Moon-Bardet-Biedl (LMBB). Den aktive gutten ble satt sterkt tilbake, og etter hvert ble idrett og lek erstattet av hvit stikk og mye alenetid. Han ble glemt og oversett av det fellesskapet han hadde vært en del av.

I 2006, da Tahir var 24 år, møtte han Vidar Bøe for første gang. Vidar, med bakgrunn som politimann, var en kjent og respektert ressurs i norsk idrett. En ildsjel i Østmarka Idrettslag, et lag som arbeider målrettet med integrering av barn og unge og som holder til i Lørenskog.

Det første møtet mellom Tahir og Vidar ble starten på et nært forhold, med nærmest daglig kontakt, mye trening og mye omsorg. De to ble landskjente i 2009 gjennom programserien «Sykkeldrømmen» på TV2. Etter en lang periode med trening og forberedelser gjennomførte de Den store styrkeprøven på tandemsykkel. Det 540 kilometer lange rittet som går fra Trondheim til Oslo. TV2-serien ble en seersuksess.

En idé blir til virkelighet

Ideen om Tahirlekene ble sådd, og i 2010 ble de arrangert for første gang på Lillomarka i Oslo. Siden er lekene blitt videreutviklet og introdusert for ulike skoler rundt om i landet, og på hvert arrangement deltar som regel mellom 350 og 400 barn på 6. trinn. Målet er at alle skal få mulighet til å drive aktivitet som gir læring og gode opplevelser, slik at dette inspirerer

til gjentakelse. Gjennom lekene inviteres elevene til å støtte hverandre, blant annet ved at noen av øvelsene er lagt opp slik at en elev ledsager en annen elev som har bind for øynene.

Det konkurreres i basisferdighetene, hurtighet, kondisjon, balanse, smidighet, samspill, koordinasjon, spenst, styrke og presisjon – som lag. Minst en gutt og en jente fra hver klasse deltar i hver av øvelsene. Gjennom disse øvelsene er det først og fremst fellesskapet, egenmestring og samarbeid som dyrkes. På Tahirlekene er det faddere som hjelper til, som regel elever ved videregående skoler.

En viktig del av Tahirlekene er turen Tahir tar rundt til klassene i forkant av lekene, der han forteller sin historie til elevene. Det skaper nærhet og understøtter hensikten med prosjektet. Vidar er med, og sammen formidler de viktige budskap og brutal ærlighet, blant annet om mobbing og om det vonde ved å stå utenfor fellesskapet. Tahir-lekene har fått svært gode tilbakemeldinger fra lærerne og fra de mange tusen elevene som har deltatt gjennom de seks årene som har gått siden oppstarten.

Du må et langsiktig mål, og du må ikke miste troen.

Vidar Bøe er en ledestjerne blant ildsjelene. Han har viet det meste av sitt liv til dugnadsarbeid. Med utgangspunkt i idrettens grunnverdier og med sin bakgrunn som politimann, har hans hjerte banket spesielt for dem som faller utenfor. Det er verdt å lytte til erfaringene fra mannen som på Idrettsgallaen i 2010 ble hyllet som årets ildsjel.

Du må ha et langsiktig mål, du vil møte på problemer, men du må ikke miste troen. Har du et prosjekt som har en samfunnsverdi og som vil bety noe for lokalmiljøet og dine medmennesker, så kan du gjøre en forskjell. Men du må tenke i et perspektiv på minst ti år, og du må ha en kjerne av gode støttespillere rundt deg, sier Vidar Bøe.

Et tilbud til dem som faller utenfor

Opprinnelsen til Tahir-lekene handler om en fortvilet, men målbevisst ung mann og et annerledes idrettslag. Norges Idrettsforbund formidlet kontakt mellom de to, og for Vidar Bøe ble Tahir Hussain nærmest som et nytt familiemedlem.

Vi er en kameratgjeng som har holdt sammen i 30 år, og vi etablerte Østmarka Idrettslag fordi vi ønsket å være et annerledes idrettslag. Vi ville gi et tilbud til dem som faller utenfor, de som ofte blir vraket. Det var vel derfor Norges Idrettsforbund henviste Tahir til oss, da han spurte forbundet om ikke det fantes en klubb for en med hvit stokk som både ville trene og oppleve et sosialt fellesskap. Han hadde jo fått med seg at idretten hadde programfestet at funksjonshemmede skulle integreres, forteller Vidar.

Vidar har levet et langt liv som idrettsleder, og i sin tid som politimann tok han med seg noen av verdiene fra idretten. Ved Stovner politistasjon i Oslo var han med på å utvikle Stovnermodellen, et samarbeid mellom politi, skole og barnevern. Målet var blant annet å forebygge kriminalitet ved å hjelpe barn og unge som hadde det vanskelig. Det viste seg også at flere av ungdommene her ikke hadde noe fritids- eller aktivitetstilbud, og idrettslagene i bydelen ble engasjert.

Det var blant annet dette med integrering og fellesskapsverdier vi bygget Østmarka Idrettslag på. Det er også det som er fundamentet for Tahir-lekene, og gjennom lekene ønsket vi å henvende oss til elevene i 6. trinn, de som er 12 år og dermed like gamle som Tahir var da han begynte å miste synet. Da blir det lettere for dem å assosiere seg med hans historie, han som var en populær og aktiv gutt, men som altså ble satt på utsiden fordi han ble blind. Det er en skjebne som gjør inntrykk og som viser hvor smertefullt det kan være å stå alene.

Foto: Kay Grue Thorsen

Godt lagarbeid avgjørende

Med Tahir som symbol på det å stå utenfor, og med Vidar som ankerfeste, ble ideen om Tahir-lekene utviklet. Prosjektet fikk tidlig et tydelig formål. Det handlet om å invitere og inkludere de som blir oversett. Tilrettelegge for samvær gjennom felles aktiviteter, og på den måten sørge for at alle blir sett og satt pris på.

Vidar Bø understreker nødvendigheten av godt lagarbeid og gode støttespillere når prosjekter skal utvikles og gjennomføres. Selv hadde og har han en innerst sirkel på fem til seks dugnadsarbeidere med seg, en gjeng som gjennom idretten har holdt sammen i over 30 år. Den dugnadsånden og det samholdet som preger denne vennegjengen har vært avgjørende både for Østmarka Idrettslag og for Tahir-lekene.

Vi har også hatt god hjelp fra frivillige funksjonærer og gode støttespillere som vi har rekruttert blant dem som samfunnet har lett for å vrake. Det handler blant annet om tidligere innsatte, folk med rusproblemer og de som av ulike grunner trenger rehabilitering. Her finnes mange flotte ressurser som lengter etter å bli del av et nytt miljø og som ønsker meningsfylte oppgaver.

Jeg går dit jeg hører hjemme så en av landets største bedragere, for der blir jeg sett. Det betydde mer enn konsekvensene for det han gjorde. Tahirlekene legger til rette for mange av de som blir sittende «på reservebenkene», igjen kan løfte blikket og se seg i speilet.

For Tahir-lekene har det også vært helt avgjørende å engasjere elever fra videregående skoler i arrangørstaben. Som faddere gjør de en glimrende jobb, og mange av dem er også gode forbilder for 6.klassingene som deltar i lekene, forklarer Vidar. Han legger også til at samarbeidet med skolene og lokale myndigheter er avgjørende for at Tahir-lekene har blitt en suksess.

Det koster

Det koster å løfte et prosjekt som dette. Det begynner med en idé som er tuftet på idealisme. Ildsjelen er navet i det hele, men er avhengig av å ha likesinnede med seg. Konseptet skal utvikles, det skal ha en verdi for samfunnet, og det må være langsiktig. Minst ti år, ifølge Vidar Bøe. Prosjekter som gir mening for samfunnet og som gir gode opplevelser for mange enkeltmennesker, vil ha kraft i seg til å overleve. Mange vil oppleve motgang og høye hindre på veien, men har du virkelig tro på det du holder på med, så ikke gi opp. Det er et av Vidars viktigste råd til andre ildsjeler. Han minner om at du må være villig til å sette av mye tid for å lykkes. Du må ha hjertet med deg i frivillighetsarbeidet, og som dugnadsarbeider får du ikke penger for jobben du gjør. Du får betalt ved at du utretter noe som gjør en forskjell i samfunnet og ved å se gleden i at de som ofte faller utenfor blir inkludert i et fellesskap.

Ja, det koster penger å arrangere Tahir-lekene, men vi opererer med nøkterne budsjetter og solid dugnadsinnsats. Vi er veldig takknemlige for den støtten vi har fått fra Gjensidigestiftelsen, og stiftelsen har vært en førsteklasses samarbeidspartner. Vi må etter hvert se oss om etter andre støttespillere dersom Tahir-lekene skal overleve. Vi har full

forståelse for at stiftelsen må ha en tidsbegrensning på sine engasjementer. Egentlig burde det offentlige ha tatt et ansvar for økonomien i prosjekter som dette. Jeg er overbevist om at vårt forebyggende arbeid vil redusere NAVs utgifter. Så i et samfunnsmessig perspektiv er det penger å spare ved å støtte frivilligheten, slår Vidar Bøe fast. Han sysler også med tanken om at Tahir-lekene i kraft av sitt verdigrunnlag kunne være godt egnet som tema for konfirmasjonsleirene rundt om i landet.

Oppfølgingen av Tahir er blitt et familieprosjekt. Både Vidars svigersønn og barnebarn trener sammen med Tahir. Han har ikke bare syklet Trondheim-Oslo, han har også gått Vasaloppet. Nå trener Tahir til Oslo Maraton med familien Bøe som helt avgjørende støttespillere.

Vidar er genuint opptatt av frivillighetsarbeidet. Han har jobbet med idretten som arena for samhold, integrering, mestring og lek. Han er opptatt av å forebygge de problemene rus og kriminalitet fører med seg. Han ser også at frivilligheten og idretten kan spille en større rolle når det gjelder integrering av flyktninger, og tror at det også her kan ligge en stor samfunnsgevinst.

Vidar er litt forundret over at ikke Norsk idrett har fanget opp Tahirlekene. Den lange reisen har rasteplasser for inkludering og verdier idretten løfter, og et endemål med valgspåket «Idrett for alle».

Brenn reservebenken.

